

AUTORKA: ANNA STRAMOWSKA

TEMAT: O SŁOWACH, KTÓRE RANIĄ I O SŁOWACH, KTÓRE DODAJĄ SKRZYDEŁ

PRZEDMIOT: ZAJĘCIA Z WYCHOWAWCĄ, ZAJĘCIA DODATKOWE

CZAS:

45 MIN

GRUPA WIEKOWA/KLASA:

IV-V

ODWOŁANIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ/OGÓLNE CELE:

1. Wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
3. Formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
13. Ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

CEL LEKCJI – PO TEJ LEKCJI UCZNIOWIE I UCZENNICE DOWIEDZĄ SIĘ:

- Co to jest agresja słowna;
- Dlaczego nie należy oceniać innych za to, że różnią się od nas;
- W jaki sposób prawić komplementy i jak je przyjmować.

OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE – PO TEJ LEKCJI UCZNIOWIE I UCZENNICE:

- Dowiedzą się, dlaczego słowa mogą ranić;
- Zrozumieją, że odmiennosc jest powszechnym zjawiskiem;
- Wyjaśnią, czym jest komplement.

METODY, FORMY, ŚRODKI DYDAKTYCZNE WYKORZYSTYWANE PODCZAS ZAJĘĆ:

- Praca indywidualna, w parach lub w grupie;
- Praca z całą klasą;
- Rozmowa;
- Burza mózgów.
- Karteczki samoprzylepne;
- Białe naklejki, które można przyczepić do ubrań;
- Emotka smutnej i uśmiechniętej buzi;
- Laptop/komputer, tablica multimedialna.

ŹRÓDŁA:

- <https://www.youtube.com/watch?v=DL1Au8gOs9M> [dostęp 23.09.2020];
  - Linda A. Reddy: *Rozwijanie umiejętności społecznych dziecka...*, PWN, Warszawa 2015.
-

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

UWAGI METODYCZNE

UWAGI TEMATYCZNE

WSKAZÓWKI DO PRACY ZDALNEJ

WPROWADZENIE

Witamy uczniów/uczennice. Prosimy, aby na małych karteczkach zapisali przykłady słów obraźliwych wobec drugiej osoby, które najczęściej słyszą w szkole. Jedno wyzwiska na jednej karteczce. Nie mogą to być przykłady przekleństw.

Na tablicy przyklejamy emotkę smutnej buźki, do której dzieci przyklejają wszystkie karteczki.

Przedstawiamy temat lekcji oraz cele.

 5 minut

Informujemy uczniów/uczennice, że celem lekcji jest przeciwdziałanie słownej agresji, a to ćwiczenie ma nam w tym pomóc. Zwracamy jednak uwagę, że nie należy używać wulgaryzmów.

W pracy zdalnej możemy skorzystać z narzędzia: <https://pl.padlet.com/>.

ROZWINIĘCIE

Wspólnie analizujemy przezwiska. Wyodrębniamy te, które pojawiły się najczęściej. Dzielimy je na kategorie, np. wygląd zewnętrzny, narodowość, płeć, cechy charakteru, usposobienie. Podczas rozmowy szeregujemy karteczki w grupy.

 5 minut

W pracy zdalnej możemy wykorzystać aplikację padlet: <https://pl.padlet.com/>.

Stawiamy pytania: **Co mają wspólnego ze sobą zapisane na kartkach wyrazy? Dlaczego dzieci wyzywają siebie nawzajem? W jakich sytuacjach sięgamy po agresję słowną?** Odpowiedzi zapisujemy na tablicy. Podsumowujemy nasze rozważania. Zwracamy uwagę na to, że człowieka można zranić na wiele sposobów. Nie tylko czynem. Często reagujemy wyzwiskami, gdyż nie potrafimy opanować własnej złości, ale także przestrzegamy innych ludzi stereotypowo. Nasza wiedza o nich jest niewystarczająca i powierzchowna. Wyjaśnia-

 5 minut

my pojęcie „stereotyp”.

Wyświetlamy na tablicy lub wysyłamy link do filmu [Urodziny Maćka, czyli krótka historia o tolerancji](#).

 10 minut

Omawiamy film w kontekście tematu lekcji. Stawiamy pytania: **Jakimi obraźliwymi słowami nazwały dzieci Muhameda, Anię, Kacpra i Fabiana? Dlaczego Maciek nie chciał ich zaprosić na swoje urodziny? Co sprawiło, że zmienił zdanie? Co można zrobić, żeby samemu nie używać wyzwisk?** Podkreślamy, że odmiennosc jest powszechnym zjawiskiem i nie przeszkadza w przyjaźni oraz współpracy. Nie powinna stanowić pretekstu do stosowania obraźliwych słów, wyzwisk i złego traktowania.

 5 minut

Aby zaangażować wszystkich uczniów i uczennice do udzielania odpowiedzi, można zastosować metodę nauczania oceniania kształtującego. Przygotowujemy patyczki z imionami uczniów i uczennic i losujemy, kto udziela odpowiedzi.

PODSUMOWANIE

Na zakończenie proponujemy zabawę pt. „Naklejka z komplementem”. Gra polega na tym, że będziemy dawali innym komplementy, ale również je otrzymywali. Wszystkie dzieci zapisują swoje propozycje na osobnych kartkach. Po jednym komplemente dla każdego dziecka w grupie. Następnie przepisują je na naklejki i delikatnie przyklejają komplementy na plecy dziecka, którego dotyczy komplement. Po tym, jak wszystkie dzieci przykleją swoje naklejki, wybiera się z grupy dziecko, które zdejmuje ze swoich pleców pierwszą naklejkę. Uczeń/uczennica dziękuje całej grupie za komplementy i zgaduje, od kogo je otrzymał. Za każde trafne odgadnięcie przyznawany jest jeden punkt. Następnie inne dziecko z koła jest proszone o zdjęcie kolejnego komplementu ze swoich pleców. Gra toczy się do mo-

 13 minut

W pracy zdalnej dzieci mogą otrzymać polecenie, aby zapisać krótki tekst z samymi miłymi wyrazami o wylosowanej osobie z klasy. Po jego napisaniu odczytują tekst, a reszta klasy ma odgadnąć, o kogo chodzi.

mentu zdjęcia z pleców wszystkich dzieci otrzymanych karteczek.

Podsumowujemy grę. Dzieci dzielą się wrażeniami po przeprowadzonej grze. Na emotce ze smutną buźką przyczepiamy uśmiechniętą twarz.

5 minut

ZACHĘCENIE DO REFLEKSJI

Moja propozycja to przykład beletrystyki, która w humorystyczny sposób przybliży młodemu człowiekowi problem odmienności i odrzucenia. Zachęcam do przeczytania książki Clémentine Beauvaisa pt. *Pasztety, do boju!* oraz filmiku *Słowa krzywdzą* na youtube.

Redakcja merytoryczna:

Natalia Konwerska, Joanna Gus

Redakcja językowa:

Tomasz Dalasiński, Aleksandra Szwagrzyk-Dalasińska

Projekt graficzny i skład:

Magdalena Hamera Kompot Studio

Wydawca:

Fundacja Emic, ul. Podgórna 50/2

87-100 Toruń,

**FUNDACJA
EMIC**

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Scenariusz powstał w ramach projektu „Grupa (wciąż) wielokulturowa” finansowanego z dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej.
